

2007-03-28

Till: Kjell Andersson, Karita Research

Kommentarer till utkast på förstudierapport för KASAM:s genomlysningsprojekt daterad 07-02-27

Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG lämnar följande svar på de frågor som ställts i samband med utskick av utkast på förstudierapport för KASAM:s genomlysningsprojekt daterad 07-02-27.

1. Bör KASAM gå vidare med ett genomlysningsprojekt med den inriktning som skisseras i rapporten?

Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning, MKG, stödjer genomförandet av KASAM:s genomlysningsprojekt. Däremot undrar MKG om det är klokt att redan nu som i avsnitt 5 ge ett detaljerat förslag på så många som åtta frågeställningar som ska genomlysas och även försöka prioritera bland dessa. Särskilt som flertalet av de åtta frågeställningarna som förs fram i utkastet rör frågor som inte innehåller mycket kontrovers och det inte kommer att bli fråga om speciellt mycket "stretching" i genomlysningen av frågorna.

Efter att ha läst uppdragsbeskrivningen som inleder rapporten undrar MKG om det i uppdraget ingått att skapa den prioriterade lista som finns i avsnitt 5. Det är möjligt att framtagandet av en sådan lista snarast bör göras av KASAM med stöd av KASAM:s kansli efter det att de tagit del av frågeställningarna som beskrivs i avsnitt 4.

Om rapporten ändå ska innehålla en prioriterande lista på frågeställningar saknar MKG i listan frågeställningen om vilka samhällliga mål som ska uppfyllas av slutförvarsprojektet. MKG har som första punkt i skrivelser till KASAM 2006-11-24 (Förslag på frågeställningar för genomlysning kopplat till hanteringen högaktivt kärnkraftsavfall i form av använt kärnkraftsbränsle) och 2006-11-29 (Juridiska och processkopplade frågeställningar av fortsatt intresse efter Statens råd för kärnavfallsfrågors, KASAM:s, seminarier om alternativredovisningar och

beslutsprocessen) påpekat att denna fråga är av högsta betydelse (skrivelserna bifogas). Det är viktigt att miljödomstolar och myndigheter har klart för sig vilka samhällseliga mål som ett slutförvarsprojekt ska uppfylla inför granskningen av kärnkraftsindustrins kommande ansökan.

MKG undrar dessutom om det inte kan finnas ytterligare frågeställningar som rör juridik och beslutsprocessen som behöver genomlysas. Efter KASAM-seminarierna om alternativredovisningar och beslutsprocessen under 2006 ville KASAM ha in aktörernas syn på om det fanns ytterligare frågor som behövde belysas. Det vore bra om det material som då kom in redovisades under punkt 4 som frågor som kan vara av värde för genomlysning. MKG:s synpunkter bifogas (se ovan) och övriga aktörers eventuella synpunkter bör finnas tillgängliga på KASAM:s kansli.

MKG ser alltså gärna en diskussion av vilka mål som samhället i form av rikspolitiska beslut eller internationella konventioner redan har satt upp, mer eller mindre tydligt, och om det kan finnas andra mål där samhället ännu inte tagit ställning. MKG är beredd att ge underlag till en sådan diskussion och kärnkraftsindustrin har ju redan i ett par omgångar definierat de samhällseliga målen utgående ifrån deras intressen.

Om en diskussion om de samhällseliga målen ska tas upp inom ramen för genomlysningsprojektet bör det dessutom göras tidigt eftersom diskussionen kan påverka andra genomlysningsfrågor och kan leda till följdfrågor som behöver separat genomlysning.

2. Var är i så fall era förväntningar på projektet?

MKG:s förväntningar på projektet är mycket höga. Genomförandet av genomlysningsseminariet om djupa borrhål i februari 2007 visar att KASAM har förmågan att genomföra möten som på ett förutsättningslöst sätt genomlyser en komplicerad fråga. För att MKG:s förväntningar på projektet ska uppfyllas krävs dock att projektet prioriterar de frågor som är av största vikt för att kunna bedöma en kommande ansökan.

3. Vilka är era synpunkter på den prioritering av åtta frågeställningar med tidsordning som görs i avsnitt 5?

Om den prioriterade listan ska finnas kvar i rapporten på det sätt som den gör i utkastet anser MKG att frågeställningarna 1. Djupa borrhål, 8. Kritiska antaganden i säkerhetsanalysen, 7. Platsval – på vilka grunder? och 3. Myndighetsrollen, är i störst behov av genomlysning.

Samtidigt finns det frågor inom dessa frågeställningar (även djupa borrhål) vars diskussion skulle gynnas av att en genomlysning av frågan om de samhällseliga målen ägt rum före de genomlyses. Detta gäller även frågan om 6. Långsiktig övervakad mellanlagring av använt bränsle som MKG anser vara av visst intresse för genomlysning i perspektivet samhällets mål. Däremot anser inte MKG att frågeställningarna 2. Deltagande och demokrati, 4. Socioekonomiska frågor samt

frågan 5. Lokala miljöfrågor är av så stort allmänintresse för att bedöma en kommande ansökan att de bör prioriteras i genomlysningssprojektet.

4. Delar ni den syn på projektet som ges i avsnitten 6-7? Om inte – vad är era synpunkter?

MKG anser att det som framförs i avsnitt 6-7 är en bra redovisning av de frågor som berörs. MKG anser dock inte att det är nödvändigt att förstudien innehåller förslaget med åtta prioriterade områden. MKG är öppen för en utvidgning av möjligheten till att fler aktörer kan vara med i dialogen. En aktör som kommer att vara aktiv i en kommande diskussion om ett slutförvar och som inte finns med i den nuvarande processen är Greenpeace. Däremot anser MKG att organisationer som tillsammans bildat föreningar för att söka medel ur kärnavfallsfonden i första hand ska verka genom de särskilt bildade föreningarna.

5. Övriga synpunkter

MKG anser att utredaren genomfört ett gediget arbete som kommer att ge KASAM och KASAM:s kansli ett bra underlag för att besluta om genomlysningssprojektets framtid.

Bästa hälsningar,

Johan Swahn
Kanslichef, MKG

070-467 37 31
johan.swahn@mkg.se